

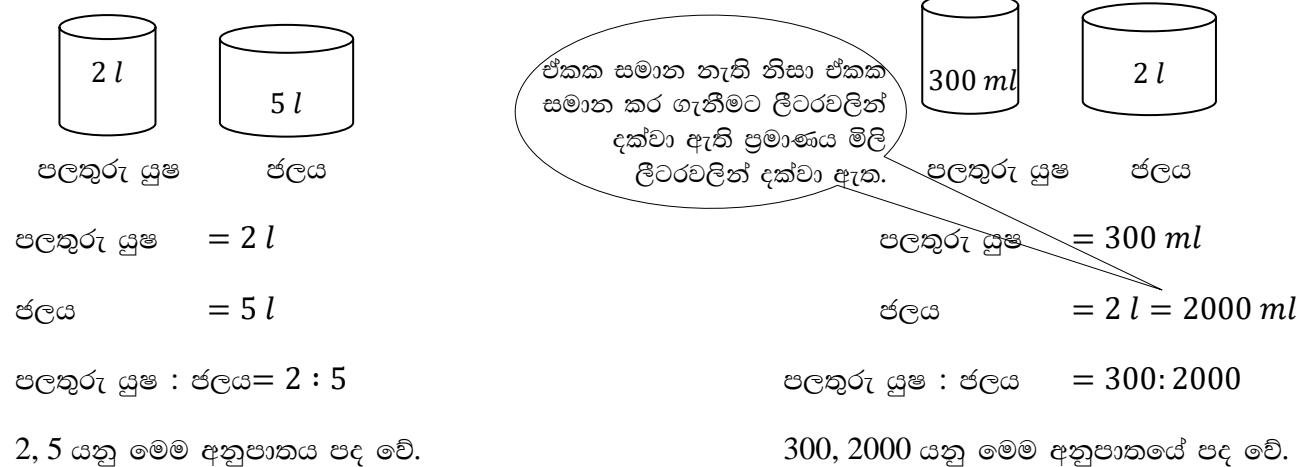
විෂය :- ගණීතය

සතිය- 3 වාරය 01 සතිය

7 ଗ୍ରେଟ୍ ମ୍ୟାନ୍

21 ඒකකය - අනුපාත(1)

- අනුපාතයක් යනු එකම ඒකකයකින් දක්වා ඇති/දැක්විය හැකි රාඛ දෙකක හෝ වැඩි ගණනක ප්‍රමාණ අතර සංඛ්‍යාත්මක සම්බන්ධයකි.

- අනුපාතයක පද සියල්ල එකම සංඛ්‍යාවකින් ගුණ කිරීමෙන් හෝ බෙදීමෙන් හෝ එම අනුපාතයට තුළේ අනුපාත ලබා ගත හැක.

2 : 5

300:2000

$$2 \times 3 : 5 \times 3$$

$$\frac{300}{100} : \frac{2000}{100}$$

6 : 15

3 : 20

- අනුපාතයක පද සියල්ලට පොදු සාධක ඇත්තම එම පද ඒවායේ ම.පො.සා. මගින් බෙදීම මගින් එම අනුපාතය සරල ම ආකාරයෙන් දැක්වීය හැක. (පහත තිද්‍යුත් බලන්න.)

20 : 15

12 : 30 : 18

ମ.ଲେବ୍.ସୀ. = 5 ନିଚ୍ଚା ପଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ 5ଟି ବେଳମ୍ବ.

ම.ලභා.සා. = 6 නිසා පද සියලුල 6න් බෙදම.

$$\frac{20}{5} : \frac{15}{5}$$

$$\frac{12}{6} : \frac{30}{6} : \frac{18}{6}$$

4 : 3

2 : 5 : 3

- අනුපාතයකට අනුව බෙදීම

01. අම් ගොඩික ගෙඩි 60ක් ඇතේ. එහි ඇති අමු අම් අම් හා ඉදුණු අම් අතර අනුපාතය $2 : 3$ වේ. අම් ගොඩිහි ඇති අමු අම් ගෙඩි ගණනාත් ඉදුණු අම් ගෙඩි ගණනාත් සෞයමු.

$$\begin{array}{ll}
 \text{අනුපාතය} & = 2 : 3 \\
 \text{අනුපාතයට අනුව මුළු කොටස් ගණන} & = 2 + 3 = 5 \\
 \text{මුළු ගෙඩි ගණන} & = 60 \\
 \text{අනුපාතයේ කොටස් 1ක් සඳහා අම් ගෙඩි ගණන} & = 60 \div 5 = 12 \\
 \text{එළැඳුව,} & \text{අමු අම් ගෙඩි ගණන} \\
 & = 2 \times 12 \quad \underline{\underline{= 24}} \\
 \text{ඉදුණු අම් ගෙඩි ගණන} & = 3 \times 12 \quad \underline{\underline{= 36}} \\
 & \uparrow \qquad \uparrow \\
 & \text{අනුපාතයේ කොටසක් සඳහා අගය} \\
 & \text{අනුපාතයේ කොටස}
 \end{array}$$

02. රුපියල් 18 000 ක මුදලක් නිමල්, පියල් හා කමල් අතරේ $3 : 5 : 1$ අනුපාතයට බෙදා ගන්නා ලදී. එක් එක් අයට හිමි වූ මුදල් ප්‍රමාණ වෙන වෙන ම සෞයන්න.

$$\begin{array}{ll}
 \text{අනුපාතය} & = 3 : 5 : 1 \\
 \text{අනුපාතයට අනුව මුළු කොටස් ගණන} & = 3 + 5 + 1 = 9 \\
 \text{බෙදා ගත් මුළු මුදල} & = 18 000 \\
 \text{අනුපාතයේ කොටස් 1ක් සඳහා මුදල} & = 18 000 \div 9 = 2000 \\
 \text{එළැඳුව,} & \text{නිමල් ට හිමි මුදල} \\
 & = 3 \times 2000 \quad \underline{\underline{= 6000}} \\
 \text{පියල් ට හිමි මුදල} & = 5 \times 2000 \quad \underline{\underline{= 10 000}} \\
 \text{කමල් ට හිමි මුදල} & = 1 \times 2000 \quad \underline{\underline{= 2000}} \\
 & \uparrow \qquad \uparrow \\
 & \text{අනුපාතයේ කොටසක් සඳහා අගය} \\
 & \text{අනුපාතයේ කොටස}
 \end{array}$$

➤ ඔබේ ගණීතය පෙළ පොතෙහි 21.1, 21.2 ලෙස ඇති අභ්‍යාස සම්පූර්ණ කරන්න.